

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламаций неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Австро-угорські відносини.

Цивільний новий рік зачав ся по обох сторонах Литаui однако: у нас вступив в жите §. 14, на Угорщині, де законодавство не має такого параграфу, настав стан ex lege.

Сумно, сказалибисьмо, заповів ся новий рік, коли-б ті зарядження, які він приніс народам Австро-Угорщини, не були одиноким можливим і доконечним покінченням ще далеко сумнішого стану, який від двох літ запанував у парламентарних відносинах нашої держави. Безоглядна і загони́ста опозиція меншости спиняла правильний хід державної машини. Не полагджено зовсім прелімінаря державного, а економічні відношення до другої половини держави треба було провізорично продовжити. Така непевність у функціонуванню державного тіла законодавчого і несталість економічних відносин в державі дотикає живо промислові і рільничі круги.

Через національні спори розгоріла меншість парламентарна такою пристрасією, що не зважає зовсім на ті великі шкоди, які наносить населенню своєю обструкційною тактикою. Тай і уперте змагання меншости своїми неоправданими фінтами і рабійцким криком та лайкою перемочи більшість, перемочи правительство, свідчить лише о засліпленню тих партій і утраті почуття основних підстав парламентарних засад.

В Австрії закінчив ся старий рік сесіями соймовими, котрі не дуже відрадний гороскоп складають на сей рік. В Празі абстиненція німецьких послів, в Триєсті провокаційна сесія італійських послів, на Шлеску острі передирки польско-чеських заступників з Німцями, в доли́шно- і горі́шно-австрійським соймі злука з німецькою опозицією, нарешті в галицьким соймі ціл-

ковите занеханє руских справ польскою більшістю.

Ще гірше стоять справи державні в Угорщині. Торічна соймова сесія закінчила ся небувалою доси бучою, яка може зрівнати ся з позаторічними падолистовими подіями в австрійським парла́менті. Опозиція не ограничала ся вже на криках і стуках, але коли Банфі серед того гамору промовляв дальше для окружаючих его послів правди, кинули ся на стенографів, вирвали і знищили стенограми бесіди президента міністрів. Мало бракувало, щоби було прийшло до бійки між послами.

І так само як позаторік Бадені зі шпадою в руці пошукував своєї честі на клеветнику Вольфі, так тепер бар. Банфі визвав пос. Горанського за піднесені против него обиди. Зразу розбили ся умови секунданти́в обох сторін, а тепер Горанський хоче таки прийняти поєдинок, щоби усунути від себе всякий закид, що не хотів дати сатисфакції честі. Поєдинок відбуде ся на пістці, а нинішній день вже може принесе его вислід.

Тло, на яким збувають ся ті прикрі події, є дуже понуре. Опозиція закидає більшість стремлення до абсолютизму і зломання конституції і грозить понести свій опір з парламентарної арени між широкі верстви народа, підустити его до відмови складання податків і достарчування рекрута. Супротив того правительство, оперте на більшість указує на наглі і доконечні потреби держави, котрі мусять бути полагджені. Колиж парламенти в обох частинах держави показали ся нездібними до того, справи ті мусять перевести ся поза парла́ментом в імя добра населення і ладу у внутрішніх відносинах держави. Сю конечність узає переважаюча більшість угорського сойму і стоїть твердо при теперішнім правительстві. Що-до погроз евентуального опору населення при виконанню о-

сновних обовязків горожанських, нема великого побоювання. Бо вже поминувши, що при теперішніх усталених порядках в адміністрації такий опір ледви чи можливий, серед самого населення панує настрої́ більше прихильний поступованню правительства ніж деструктивній опозиції.

Минувший рік приніс отже Австро-Угорщині цілковитий розстрій парла́ментарних відносин, але як у всякій борбі виробляють ся і кріпшають сили та характери, так і в тій парла́ментарній борбі вияснили ся і скріпили почуття патріотизму, посвятили і витревалости для потреб вітчизни у тих партій, що стоять нині на сторожі суспільного порядку. А передовсім оба премієри правительства зносять з незломною сталістю провокації і напади опозиції і заховують потрібну в таких тяжких ситуаціях міру і безсторонність, та не дають себе звести з витиченої дороги рішучої оборони інтересів країв і держави.

Австрійську раду державну скличуть в половині сего місяця і гр. Тун загадує знов тактом і витревалістю усмирити опозицію. Таке саме становиско заняв бар. Банфі в мові, виголошеній при нагоді новорічних желань ліберального сторонництва. Правительство — сказав він — не відтягає ся від компромісу з опозиційними сторонництвами, щоби той компроміс не наразив інтересів і честі парла́ментарної більшість, бо прецінь неможливим є, щоби сторонництво, котре через 30 літ заступало завсїгди користні інтереси краю, складало тепер оружжя перед меншістю, що зовсім несправедливо і без жадної причини нападає на него. Коли-б не могло прийти до такого компромісу, ми останемо вірні нашій конституції, вірні нашим народам і будемо бороти ся з посвяти́ченням до послїдних сил в імя інтересів вітчизни.

Образки

з життя виднійшого патріота.

I.

П. редактор одного руского видавництва мав звичай з'ужиткувати свій вільний від обовязків час в той спосіб, що їздив по різних сторонах нашої галицької, патріотичної України, заїзджав на часок до виднійших патріотів, у котрих можна було побачити окрім «типових пелеринок» також і добробит. Не робив се п. редактор з великої приємности, але ратував в сей спосіб ситуацію свого видавництва, котре — як кожде руске — мало дуже много безплатних відберателів і читателів, а платних передплатників вельми омаль. П. редактор часами пригадав «виднійшому» час передплати, часом добув яку-то залеглість, а часом знайшов «якого благодітеля», що заплатив з гори цілорічну передплату, що виносила цілого гульдена. Ну! гульден — не думайте, що се які-будь гроші для «виднійшого». Се є цілий срібний гульден, за котрого можна купити фляшку вина, та ще і дістати решту — а як тоту решту доложити до другого гульдена, то можна справити собі цілу па-

чку «серагліо», котрий «виднійші» дуже люблять курити. Тож у виду того, гульден велика цаца і дуже тяжко «виднійшому» виекспенсувати его на передплату.

Як має приїхати до «виднійшого» така парсуна, як сам редактор, то чейже сего «события» годі під снудом закрити: нехайже знають і сусїди, до кого то ось їздить редактор — хто має такувську честь! Тож на приїзд редактора зроблено маленьке «soiree», зібране на борзі з сусідства: Зїхалось пів деканата і бавлено ся в честь редактора. Многі гульдени їзидоша от карманов путем зеленим — да ні їден-же от них не увійде в карман редакторський. Гості порозїздили ся — відїхав і редактор; він і забув, що мав просити «виднійшого» о пособлене видавництву, а по крайній мірі о заспокоєнє залеглости за чотири роки. А може і не сьмів в виду такого сердечного прийняття. Алеж се байка — се і письмом та поштою мож вдїяти. Тож сїв, написав і — вислав письмом.

В короткім часі дістає на картці відповідь: що «виднійший» ніколи не просив о присиланє видавництва, діставав вправді через один рік, та за него уплатив переказом. Через послїдні літа, за які п. редактор упоминає ся, він навіть ніколи не бачив в себе сего видавництва та ніколи поштою навіть не доходило в село.

Пан редактор здумів ся — але сїв сейчас і рівно картою відповів: Вірю Вам, бо ви святишеник, але мусите і Ви мені повірити... Я будучи у Вас, видів на Вашім столі слій конфітур завязаний друкованим папером; папір сей був аркушом мого видавництва, а іменно з 2-го випуску сего року. Може бути, що тоті конфітури, або слій — або накривка походили з сусідства.

З глибоким поважанем Редактор.

Більше в сій справі не переписували ся — і більше се видавництво не йшло в парохію «виднійшого». Лиш при кожній нагоді чути було критику «виднійшого», що се видавництво дурне, а его редактор простак.

II.

Виднійший патріот — патріот з роду і росту злучив ся з радикалами і доморослими кацапами і поставив своєю кандидатуру до ради повітової. Зробив се з чистого патріотизму, що кандидував, мовлячи собі в душі: «Русь — се я». Для патріотизму злучив ся з ріжними елементами, знаючи, що з иньшими перепав би і тут грала роллю девіза: hilf, was helfen kann! Але ніякий патріотизм не порушив би его до уступлення сего місця кому иньшому. Був се патріотизм личний, — такий патріотизм се ні-

Промова посла Барвіньського

в краєвій соймі

дня 30-го грудня 1898 в розправі над бюджетною провізориєю.

(Конець)

Задля тих причин поновлюю я кожної сесії соймової моє внесення о заведення обов'язкової науки обидвох мов краєвих в середніх школах, однак В. Сойм до сего не прихилив ся і ухвалив лише полішити Раді шк. кр. заведення надобовязкової науки руского языка, що не досягне наміреної цілі; а крім того установлення лекторів руского языка на університетах у Львові і Кракові і на львівській політехніці.

Рік добігає з того часу, як се ухвалено, а справа досі залягає в міністерстві просвіти. Оттак-то виконує правительство соймові резолюції, котрі відносять ся до руских справ. Чи на тім не терпить і повага краєвої репрезентації, що правительство на волю Сойму краєвого так мало звертає уваги, се лишаю Вп. Панам до осуду.

На полі публичного виховання не ліпше виглядає та рівноправність, запоручена законами. Рускі професори можуть навіть знатного становища добити ся на чужих університетах, на пр. в Празі, в Градці, рускі доценти можуть доступити габілітації в Кракові, а навіть в Загребі, лише в львівській сьвятині наук зачинені для них ворота, бо тут не вистарчає сама наукова кваліфікація, хоч би она була признана науковими повагами віденськими, берлінськими або іншими європейськими.

Сему відторпному становищу львівського університета треба завдячити, що руска катедра цивільного права вісім літ не обсаджена, що ніхто не хоче марнувати своїх молодих літ на наукові студії, щоб відтак по довголітніх трудах осісти на леді. Таким способом рускі наукові сили, замість служити краєві і для неї працювати, тратять свій вік поза границями краю, служать чужим.

На вторичній сесії В. Сойму ухвалено засноване рускої гімназії в Тернополі в сім ювілейній році. Перша класа вийшла в життя доперва в жовтні і показало ся, що уміщене є і сили учительські і книжки, а що найважніше, більше як звичайне число учеників. Однак всім відомо, що правительство доперва під великим напором перевело сю ухвалу В. Сойму, вдовольняючи дійсній потреби рускої молодіжи. А чи таке задоволення дійсних потреб і домагань руского народа не лишає по собі гіркої нестачі — се панове самі зможете розсудити.

Колиж вже о Тернополі мова, то мушу з поручення руского клубу згадати і про другу справу шкільну, котра тягне ся вже два роки мимо всяких пригадок. Рада міська тернопільська ухвалила односторонно в одній з тамошніх чотирокласових шкіл мужеских завести руский

язык викладовий, позаяк до сєї школи учащують майже самі рускі хлопці. Не сподобало ся се родичам кільканайцять дитин польских, внесли против сего протест і справа до нині не порішена залягає в міністерстві.

На подібну проволоку заносить ся і з ухвалою ради громадської в Доброворі, каменецького повіта, запавшою перед осьми місяцями і до нині не полагодженою, хоч спонуканий моїми виборцями, коло того я пильно заходив ся. Так само вже три роки неполагоджена ухвала ради гр. в Куликові, жовківського повіта, в тій самій справі. Є. Е. п. намісник в своїй промові вказав на потребу просвіти в масах. Справедлива просвіта може прийняти ся і закоренити ся міцно, коли школа буде її подавати молодіжи в рідній мові, а може та просвіта удержати ся і скріпити ся лише з підмогою читальні, інакше давні ученики народної школи у великій часті борше чи пізнійше стануть знов неписьменними, анальфабетами. З просвітою буде також двигати ся добробит селянства і міщанства, коли в народній школі буде плекати ся замиловане до практичної науки садівництва, пчільництва і господарства, до науки зручності, коли відтак побіч читальні повстане сільська крамниця, щадниця, каса позичкова і т. д. Але у деяких органів правительствених є ще свої окремі погляди про ті способи піднесення просвіти і добробиту народного. Я сам на собі сего досвідчив, що за те, що я в Тернопільщині свого часу засновував читальні і в них мав відчитати найлюбезнішого змісту, був запідозрений в тамошнім старостві, котре доносило, ніби то ті читальні мають цілі ширити ненависть до других народностей в краю (так було в реляції), а тепер одного учителя в Станіславівщині представляють червоним радикалом задля того, що має по читальнях відчитати о годівлі товару і т. п. господарських науках. Се може видати ся неімовірним і видуманим, але се можна ствердити документами. Так н. пр. перемиске староство перед чотирма роками в реляції до намісництва не поспирало подтвердження статутів читальні в одній громаді того повіта, позаяк (се наводжу дословно) «до осягнення означеної статутом цілі, мають служити також слідує для загального спокою і порядку і для самих основателів читальні небезпечні средства а іменню: відчитати і розмови, закупно господарських нарядів і потреб, продажа рілних плодів і засноване задаткової каси». (Оклики: Слухайте! Слухайте!). Се дійсно неімовірне, але зовсім правдиве і характеризує досадно погляди, які ще є в деяких староствах про просвіту і матеріальне подвигнене нашого селянства і міщанства.

Чи ж таке поступоване правительствених органів може будити довіру у народу до властей, чи не викликає се огірчення і невдоволення? Є се справді політика шпилькування, котра викликає і піддержує в широких верствах су-

мости не хотів нікого дразнити, та коли нікому задля проваления так великої фігури не було ні в серці жалко, ні в очах сльози, думав про инакшу пімсту. Хоч сам премудрий — запитає о спосіб пімсти приятелів. А ті — вибачте — дурні, порадили ось таке: Забавте ся в крайню опозицію! — Як то?! спитав провалений виднійший. — Ну так: не приймайте від старости неруских писем, завертайте їх впрост з почти, пишіть самі про утиск рускої мови, а надто закладайте читальні, виступіть з відчитом або промовою, займіть ся устроєнням сьвята Котляревського, робіть таке, що роблять лиш одиниці, на котрих руский гагал плює лайкою: новокуресики, зрадники, перфідні і сервілісти.

Виднійший задумав ся і по довгій думанню сказав: Се для мене неможливе! — Чому? спитав один з дорадників. — Бо мені староста не дасть пенсії для сотрудника, а я хочу і дальше остати незалежним.

Дорадник зробив якийсь рух устами і губою, та глянувши на пелеринку виднійшого — відкашляв і сплюнув на землю.

Комар.

спільности невдоволене і так вже споводоване матеріальною нуждою і економічним упадком нашого селянства і тим способом спонукує того селянина, що досі так міцно був прив'язаний до своєї батьківщини, кидати свою землю і утікати з розпуки за море і ставати жертвою неспівісних агентів і спекулянтів. Нарід руский здавна визначав ся мирним способом життя, лагідною вдачею і іншими ідеальними прикметами душі, а хиба крайня розпука і роздратоване доводило его до того, що хватав ся крайніх способів. Та спокійна і лагідна та миролюбива вдача руского народа, его прихильність до Церкви і Династії є порукою, що він все буде кріпкою підпорою держави, але з того випливає обов'язок для правительства подати ему повну охорону і опіку, берегти приналежні і признані та запоручені ему законами права, піддержувати і пособляти его політичний, народний, просвітний і господарський розвій.

Яко заступники руского народа бажали ми все в сій В. Палаті мирного полагодження потреб і домагань руского народа, але указували все на те, що полагожене рускої справи може бути переведене лише на основі повної рівноправности, що ніяке руске сторонництво не може і не сьміє уступити нічого з запоручених законами прав руского народа. Але коли-б із зміною краєвого правительства мало наступити обмежене прав руского народа, відхилюване оправаданих потреб для его розвою, то ми сего не злякаємо ся, бо ми певні, що руска суспільність вже на стільки сьвідома, що піддержить з цілою силою змагання до осягнення повної рівноправности руского народа і не дасть ся зсунути до значення менше вартних народів. — Залаявляю на останку іменем руского клубу соймового, що будемо для удержання правильного господарства краєвого голосувати за бюджетною провізориєю. (Славно! славно!).

З нагоди другого сьвятковання Котляревщини у Відні.

(Допись).

Недавно довело ся нам тут вже вдруге з черги спомянути заслуги і значіння Івана Петровича, а почин до того дало сим разом тутешне товариство «Січ». Сам звіт про сї вечірні з'їзди звівши вже нашої публіки з офіційної оповістки самої «Січі», отже-ж нам остає обмежити ся тепер на деякі замітки чи помічання, котрі слідувало-б при тій нагоді піднести для зображення прояв життя наддунайської, рускої оселі.

Вже в тій звістці «Січі» зазначено, що комітет бажав на те всенародне сьвято згорнути всіх земляків без розбору політично-партійного становища; тимчасом в дійсности на щирій поклик наших академиків зібрала ся в гостинниці: I. Zum Magistrat лише жмінка тутешньої інтелігенції так, наче би треба було ще раз довідно ствердити в тім згляді старий досвід всяких тутешніх комітетів, що устроюють тут яку-небудь народну, руску маніфестацию.

Однак така апатія не повинна нікого зражувати, хто пересвідчений в своїх добрих намірах. Звісне бо, що ліпший менший гурток справді інтелігентних, хоч би й молодших людей із народною самовіжею, як ціла гурма рутенських «високопреподобій», чи «маститих».

А вже-ж віденська Русь то справді обилує у всяких «маститих» — радше музейних «мастодонтів», котрі о стільки патріоти, о скільки йде о яку парадну, непоклану репрезентацию або, аби вихопити ся наперед «черні», — а о стільки «маститі», що страшенно треба їх мастити й величати підлестними прикметами, оправданими чи неоправданими титулами. Многократна практика і досвід при всяких подібних нагодах могла вже нас повчити, що можна зовсім спокійно оставити на боці тих справдішних духових кадаверів. В подібні глиняні скорупи не втхнеш вже жадної душі; інтелектуальний vulgus vult decipi, ergo decipiat.

Вкінці скажемо на потіху комітету, що не унімає се зовсім повазі та значінню народного сьвята в роді Котляревщини, коли один-другий заскоружлий чи й ігнорантний раб Божий, хоч

що незвичайного у нас, на Русі. Є прецінь патріотизми ріжного рода — а сей Сивенький з Вістника бще і вигадав патріотизм «на печі». Але наш «виднійший» не був з таківських.

Мав пелерину і червоний обойчик, та синій — вибачте — гузик на колпаку; мав і не мзлу парохію, при котрій було много праці і не мало доходу. Хотілось би брикнути — та не було вільного мандату ні до сойму ні до ради державної. Задля парохії держав сотрудника, котрий за «полову», чи то пак за половину ховав, вінчав, сьпівав, а другу половину віддавав отцю парохови і канонікови. За сю ревність виробляв виднійший патріот для сотрудника пенсію з фонда релігійного, предкладаючи рік-річно повітовому фізику своє здоров'я з п'яною і одержуючи сьвідокство потреби випочинку. З того сотрудник була користь, а що сотрудник звичайно буває Русин, тож і Русь мала з того користь, бо добувала з державних фондів річно 300 зр., котрих би инакше не побачила як свого уха.

Отже-ж стало ся таке, що ліста «виднійша» провалила ся і «виднійший» впав — себ-то не удержав ся при виборах. Лютість обгорнула «виднійшого»; він постановив намаркувати се в часописах; зразу хотів се зробити чужими руками, — бо зі взгляду на почуте своєї «независи-

би ще й вишого духовного чи свѣтского «чи-на», — не «зволів почтити» такого свѣта своєю цінною приявою; се не уменшить зовсім превеликих заслуг споминаного по всіх усядах Русь-України Котляревского, коли пр. намість пядесятки явить ся в салі 40, як було тут в сѣм случаю на «Січи».

При подібних празниках не йде нам ніколи о пугу параду «високих достойників», маститих, о ту так сказати-б *entregis-u rompres* (може й *funebres*), тільки о згуртоване здорових умом одилиць, що з нами чують, чують серцем, можуть загри́ти нас, чи самі загри́ють ся до спільного всеукраїнського діла і ним одушевляють ся. Ходить нам заєдно о живі одилиці, якого-б они й не були чина, чи народного табора, йде о їх ум, серця... а не о трупи... о ковніри, обойчики, чи обшивки.

Тож оставмо сю рутенську еліту сліпців, недорік, моральних калік і ходячих кадаверів!... Найаранжують собі дальше свої «блестательніе» бенкети в царских теремах на *Universitätsplatz* у, де можуть напарадувати ся, де рецитують собі хуливими устами всі свої правдиві й неправдиві титули, де, словом, бавлять ся... собі на марну втіху, а здоровим людям на глузovanje...

Ми обмежим ся рішучо при всяких нагодах на ті щирі рускі одилиці, що почувають своїм моральним обовязком, явити ся серед своїх родимців на чужині, та сему обовязковнi вдоволяють. Сего нам вповні вистане.

(Конець буде).

НОВИНКИ.

— **Пам'ятник бл. п. цїсареві Елисаветі** поставила громада Держів, в повіті жидачівскім, за громадські гроші. Пам'ятник, цїлий викутий з білого каменя, стоїть перед церквою і представляє ся величаво. На трьох степенях спочиває обеліск, на котрім уміщено хрест з розп'ятим Христом. В долі обеліска вирізблено серце пробите штилетом, а повисше серця стоїть напис: «Громада Держів на пам'ятку смерті бл. п. Цїсареві Елисаветі дня 10. вересня 1898.» Пам'ятник посвятив, при великім здвизі місцевого і доколичного народа, о. Константин Строчкий, декан з Рудник, в сослуженю місцевого пароха о Вергановского і о. Кузьмича, пароха з Пасічної. Торжество в присутності ц. к. старости закінчило ся красною промовою о. Строчкого, котра зворушила присутних до живого.

— **Іспити кваліфікаційні** в речинці лютовім 1899 перед комісією іспитуючою для народних учителів в Самборі розпочнуть ся дня 13-го лютого. Подана заосмотрені в приписані документи, при долученю виказу перероблених підручників, опису жити і зазначеню докладної адреси і послідної почти петента, треба вносити посредством властивої шкільної Ради окружної до іспитуючої комісії на руки дирекції ц. к. учительської семінарії в Самборі, найпізніше до кінця січня с. р.

— **Вечерок з танцями товариства «Академічної Громади»** відбуде ся дня 9. н. ст. лютого 1899 в великій салі «Народного Дому». Комітет вечерковий докладає всяких старань, щоби забава удала ся найліпше і надіє ся, що як попередніми роками, так і тепер ніхто з місцевих і замісцевих Русинів не забуде скористати з сєї нагоди. Запрошення висилає ся сими днями.

— **Робітничі дома у Львові.** Товариство обезпечень робітників від випадків у Львові призначило фонд 100.000 зр. на будову дому для робітників. Тепер власне віднесло ся товариство до львівської громади з просьбою о відступлене міського ґрунту безплатно або за низьку ціну під будову тих домів.

— **Шкарлатина** ширить ся в Тернополі в страшний спосіб. Нема дня, щоби не померло кілька осіб. Стараня санітарні і міські не приносять жадного успіху. Много родин в Тернополі зі страху опустило місто. Бурмістр міста др. Лучаковский радив зачинити на якийсь час середні школи, але дирекція гімназії спротивилась тому з дидактичних зглядів.

— **До чого може довести людська злоба**, свідчить отес сумна подія. Тамтого тиждня хтось подав в «Галічаніні» неправдиву вість про смерть пароха з Білої, коло Чорткова, о. Андрея Волянського, а сю вість повторили в кількох днях всі рускі і польскі дневники. Тимчасом о. Волянський був цілком здоров і ще в суботу дня 24. грудня 1898 відправивши службу Богу з парастасом, поїхав до Чорткова в урядових справах. Коли повернув до дому і зачав при обіді читати «Галічаніна», привезеного з почти, вичитав о своїй смерті. Здивований почав заставляти ся над тим, чи се похибка, чи може

чхась злоба і в тім дістав сильний удар серця. Енергічному ратункови сина і сестри удало ся привернути єго до памяти і здоровля на стільки, що коли приїхав лікар з Чорткова, міг вийти ще против него. По від'їзді лікаря чув ся ніби здоровим, лише ослабленим, аж нараз околo 7. години вечером, коли задуманий ходив по комнаті, пристанув при століку і упав на землю. Заким занесли єго на постіль, віддав Богу духа. Для поясненя річи треба ще додати, що покійний через різні неприємности, які мав з причини пок. старости Невядомского, і через смерть жінки так був розстроєний нервово, що до удару серцевого вистарчила така незначуча причина, як містифікація о єго смерті.

— **Огонь.** Дня 30-го грудня м. р. згоріло в селі Полтві, повіта перемишлянського, одинайцять селянських загород з цілим добутком вартости кілька тисяч зр.

— **Дефравдація.** В Коломиї здефравдував почтовий офіціал Микола Жупник заставний лист на 10.000 корон і утік. Розіслано за ним гончі листи. Дефравдант продав той лист в канторі Лілієна у Львові.

— **Аванс у війську.** З новим роком відбуло ся в загалі 1847 іменовань резервових підпоручників, а то 912 в піхоті, стрільцях, піонєрах, в зелізничім і телеграфічнім полку, 113 в кавалерії 492 в полевій артилерії, 73 в кріпостній артилерії, 26 в санітарних відділах і 227 в трені, відтак 845 кадетів заступників офіцірів і 2700 резервових кадетів.

— **Зима чи весна?** Се питанє задає собі кожний в виду теперішнього тепла. Дехто сим тішить ся а дехто сумує, як кому з такою незвичайною погодою ліпше або гірше. А тимчасом природа не питає нічо та користує і з сєї приключки. Зі всіх сторін краю доносять, що віти на деревах пускають пучки і покривають ся зеленим листєм. У Львові можна се явище також замічати. На жаль ніхто не сумніваєсь, що ся хвилева виїмка в природі не станеє правилом і що вкінці таки дочекаємо ся сего року правдивої зими.

— **Як утік Золя?** Один наочний свідок відповідає нам на се питанє ось як. Коли Золя вийшов з судової салі, де запов на него звисний приговор, Люборі відвіз єго до дому одного приятеля під Парижем. Тут почали приятелі намовляти Золю, щоби виїхав на якийсь час за границю, поки не закінчить ся справа Драйфуза, бо инакше буде мусів відсиджувати кару. А се мало би некористні наслідки для цілої справи, бо нині числять ся лише з доказаними фактами і з увязнення Золя будуть висновувати некористні заклучення. Золя послухав ради і того самого дня вечером виїхав з північного двірця в Парижі до Лондону. Золя не знає англійської мови, тому приятель Клемансо написав єму на кусинку паперу назву стації Charing Cross, звідки пізніше мав удати ся на постійний побут до Birmingham, при зелізничій лінії. Приїхавши до Charing Cross, Золя віддав папір поліцаєви і закликав фіякря, аби той відвіз єго до місця поданого на папері. В Birmingham Золя замешкав в місцевім готелі. Дперва в тиждень пізніше довідали ся мешканці о приїзді Золя і держали се в тайні аж доси.

— **Нечувана пажерливість.** Американські лікарі з Lynn-у, в провінції Massachusetts, мають до діла з незвичайною проявою людської натури. Є се 16-літня дівчина, обдарена таким ненаситним апетитом, що поглотує все, що попаде в єї руки. Насамперед зачала пожирати книжки і в буквальнім значіню того слова; по перечитаню їла їх «від дошки до дошки», а навіть — з дошками, бо з окладинками. За п'ять тижнів пожерла, наперед очима а потім зубами, дванайцять романів, а крім сего всі газети, що дістались в єї руки. Пациєнтка була занята в шевскім заведеню. Отже найбільшою розкошию для неї було жувати шкіру або пити смолу. Вкінці захорувала і дісталась під опіку лікарів. Зразу була притомна, але коли з'їла цілий фунт зерен кави, втратила змисли. Тепер лежить в горячці і лікарі не ручать за єї жите.

— **Зрослі близнята.** В ческім селі Скрейхові, таборского округу, живе двоє дівчат — близняток, Рожа і Йосифина Блажек, звисній в цілій Чехії з того, що є від уродження з собою зрослі. Ся обставина не становить для них, борони Боже, нещастя, навпаки їм з тим дуже добре, бо находять в своїй уломности средство до вигідного жити. Нема більшого міста в Европі, де-б они доси не гостили, показуючись людям яко щось незвичайного за — добрі гроші. На зиму вертають домів до родичів на відпочинок. Обі дівчата здорові, сьвіжі, бавлять ся весело і до-тепню і доживають тепер 20 весну жити. На весну виберуть ся в подорож до Америки, де будуть пописуватись в дуєті ческими народними піснями.

— **Різня місії.** Часописи рознесли вість про страшний різню, яку сповнено в Хінах на однім місіонарі і тринайцяти катехуменах в каплиці

в Pak-Tong, о 35 миль на захід від Кантону. В околицях Pak-Tong-у находить ся около тисяч катехуменів, не вчисляючи християн. На зріст християн в тих сторонах дивлять ся мандарини з непокоєм і підбурюють місцеве населенє, що хоче прийняти християнську віру. На просьбу християнської префектури вислано з Кантону правительственного комісара і 100 жовнірів. Комісар заняв ся відшкодованєм шкід, які заподіяли Хінці християнам. Декотрі заплатили відшкодованє добровільно, але до декотрих треба було ужити помочи війська, що й було причиною різні. Коли жовніри увязнили одного Хінчика, вели єго до міста, підбурене мером населенє кинуло ся на воєків і чотирох з них убило. Відтак звернуло ся на мешканє комісара, де єго відперто вистрілами. Не вдіявши нічого напастники удали ся до християнської каплиці, що лежала за містом. Тут також не могли нічого вдіяти, бо місіонар і кільканайцять християн і катехуменів затарасували ся дверми, окутими залізом. Тоді товпа вернула до міста, нарабувала там доволі олію і смоли, почім прибула назад до каплиці за містом і запалила єї з чотирох боків. Каплицю обгорнула полумінє. Положенє було без виходу, бо з одного боку смерть в огні, а з другого знов муки в руках розшалілих кількох тисячів Хінчиків. Зібраних в каплиці припикав огонь. Так мучили ся зо дві години. Небавом упали двері, а на порозі указав ся військовий мандарин з жовнірами. Прибула для обляжених надія. Однак мандарин забрав лише свого свояка, а решту лишив на погибель. Тоді товпа кинулась до каплиці. Розлягли ся вистріли. Одна куля влучила сьвященника Chanes-a, що молив ся перед вітарем в рамя, друга в груди, а третя в скрань. Мимо того він ще жив. Відтак прискочив один до старця і ударив єго сильно по голові. Мозок вискочив з чашки і обризкав вітар. Се був знак до дальшої різні. Тринайцять катехуменів упало трупом. Всі мали порубані чашки і товпа мусіла знущати ся довго над замордованими, що жадного не можна було з лиця пізнати. Се знущанє тревало кілька годин. Трупи обдерто з одежи і покровавлених затыгнуто до поблизького рова. Місцевий префект казав їх позбирати і поховати доперва по двох днях. Трупа о. Chanes-a не найдено. Одні кажуть, що єго порубано на дрібні кусники, а другі згадують, що спалено на стосі. Француский конзулат в Кантоні зарядив слідство, а французське правительство зажадає імовірно сатисфакції.

— **Дрібні вісті.** Намістник гр. Пінівський відїжджає на днях до Відня. — У Львові помер вчєра на удар серця Франц Єнджейович, посол соймовий, презес повітової Ради в Раві і загално поважааний горожанин. Єго брат, міністер др. Адам Єнджейович, прибув до Львова і замешкав в палаті маршалка гр. С. Баденього. — Загальні збори товариства «Руска Бесіда» у Львові відбудуть ся в понеділок 16-го січня с. р. о 6-ій годині вечером, а на порядок дневний відїде справозданє секретаря, господаря, касиєра і контрольної комісії; справозданє референ-та театрального; вибір нового виділу і контрольної комісії а вкінці внесенє членів товариства. — В Будапешті замордував 16-літний робітник Ілия Андрицєс богатого купця Коляшки; злочинець закрив ся вечером до склепу і переночував там, а коли рано Коляшек отворив склеп і вийшов сам один до середини, Андрицєс ударив єго молотком в голову і ножем перерізав єму горло. Злочинця арештовано. — В Копенгазі пробують дрібну, здавкову монету чеканити з алюмінієм; ходять о досвід, чи сєй легкий але міцний метал надає ся до курсованя.

Телеграми.

Відень, 3. січня. Тутешні дневники доносять, що рада державна має розпочати наво свої наради дня 12-го або 17-го с. м.

Відень, 3. січня. Після донесень дневників поєдинок між бар. Банфіом а Гораньським відбуде ся завтра рано. Мета має виносити 20 метрів, стріляти будуть з місяця.

Будапешт, 3. січня. В податкових касах великий натовп. Люди уплачують не лише за леглості, але також податки на слідуєчий рік. Між иньшими явив ся Йокай і промовив до публики, дякуючи їй за заявлений в сєй спосіб патріотизм.

Ґрац, 3. січня. Вчєра відбула ся перша розправа в словінськім язиці. Виводи адвоката за-протоколовано також в словінськім язиці.

Пільзно, 2. січня. Рада громадска ухвалила уживанє виключно ческої мови у своїм діловодстві.

Нью-Йорк, 3. січня. Побоюють ся тут, що на острові Люзон готовить ся повстанє против Американдців.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
	6:45	з Ілкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00		до Підволочиск, Бродів з головн. двірця
	7:40	" Янова	6:05		" Ілкан (Букарешту, Ясс, Галацу)
	7:50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15		" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
	7:55	" Сокала і Рави рускої	8:35		" Кракова (Відня, Берліна)
	8:05	" Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия	8:45		" Янова
	8:15	" Тернополя і Бродів на дворець головний,	8:50		" Кракова (Відня, Варшави)
	9:05	" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15		" Скольного, Калуща, Борислава, Хирова
	10:35	" Ілкан, Сучави	9:35		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
	10:45	" Ярослава, Любачева	9:53		" з дв. Підзамче
1:30	1:01	" Янова	9:55		" Белзці, Рави рускої, Сокала
	1:40	" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10:55		" Ілкан, Сопона, Бергомету, Сучави
1:50		" Скольного, Стрия, Калуща, Хирова	1:55		" Підволочиск, Кієва з дв. головного
2:15		" Ілкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08		" з дв. Підзамче
2:30		" Підволочиск (Кієва, Одеси) на дв. Підз.	2:40		" Ілкан (Ясс, Букарешту)
		на дв. гол.	2:50		" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),
	5:00	" " Козови, Бродів на дв. Підз.			Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ря-
	5:25	на дв. гол.			шів, Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.
	5:40	" Ілкан, Сучави	3:00		" Стрия, Скольного тільки від 1/5 до 30/5
	5:55	" Сокала, Белзці і Любачева	4:55		" Ярослава, Самбора через Перемишль
Ніч			Ніч		
	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10		до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)
5:10	3:30	на дв. головний	5:20		" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	6:10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30		" Ілкан, Радівців, Кімполонга Сучави
8:45		" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
	9:10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55		" Тернополя з двірця головного
9:39		" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00		" Лавочного (Мункача, Пешту)
9:45		" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10		" Сокала, Рави рускої
9:55		" Ілкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15		" Тернополя з двірця Підзамче
		" Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:44		" Янова
	10:30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05		" Ілкан (Ясс, Галацу) Сучави
	12:15	" Стрия, Калуща, Борислава.	11:00		" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
			11:27		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
					з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Года ніччя числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейскій різнить ся від часу львівського о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 26 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третого мая, 105) у Львові уділяє посвідчєнь в справах залізничних, продає білєти всякого роду і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

переніс

КОНТОРУ ВИМІНИ

Відділ депозитовий

котрих бюра містили ся до тепер в мезанині власного будинку до льокалю фронтового в партері.

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а в річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдодігнійш зарядження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різьбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до іконостасів, олтарів, хоругов, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи світські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, іконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконанє.

Ціллю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу штук красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній опіці нашої П. Т. Публки духовної і світської, надіємо ся, що зволить Ова причинити ся до осягнення сеї ціли численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —

З глибоким поважанєм

Дирекция.

Товариство не послуґує ся агентами.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, ориґінальна і перекладана. Проґрама в заголовку: сильнійше увзгляднюване артистичного виківчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, уліця Зибликевича, число 34.

Дмитро Затурский

поруцає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, уліця Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовлення з провінції залагоджує відворотною поштою.

140

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завєгди бажає позбутися слабости легких, або горла, хотїйби найупірійшої, або астми, навіть дуже заваженої і на позір невилічимої, сей негайне гербату для хронічно хорих на легки і горло А. Wolffsky-ого. Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описане ужити) задармо. Правдива лише у

А. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі иньші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміґраційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Зибликевича ч. 18, Львів.

У Львові набути можна в Ставропигийській книгарні.

1000

туток цигаретових за 1 зр. поруцає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Льві, лиця Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 тутоко разом опаковачє і відсилка franco.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах. Замісцеві панночки приймає на помешканє